

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) योग

परीक्षा : एप्रिल/मे – २०२६

तृतीय वर्ष

सत्र – ५

विषय:- सर्वांगयोग (BAYH23-505)

दिनांक : ०५/०५/२०२६

गुण : ६०

वेळ : स. १०.०० ते दु. १२.३०

- सूचना :**
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 २. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
 ३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.

प्र.१. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) (४०)

- १) मुमुक्षुने तत्त्वदर्शिकडे येण्यापुर्वी कोणकोणता अभ्यास केला होता, त्यातून त्याला काय प्रश्न होते?
- २) तीन गुण कोणते ? बत्तासा या पदार्थात तीन गुण सर्वांगयोगाच्या आधारे कसे सिद्ध करता येतात ?
- ३) वो मिठास यही आत्मा है निराकार जानना वस्तु के स्वाद मे भी वो भरी है प्रियरूप से या श्लोकाचे सविस्तर विवेचन करा.
- ४) सर्वांगयोगाच्या आधारे विराट या संकल्पनेचे विवेचन करावे.
- ५) दीर्घेने इसमे भाव आठ भिन्न प्रकार के ये रूपांतर पाते है चक्राकार सदैव ही।। या श्लोकाते सांगितलेली चक्राकार गति स्पष्ट करा.
- ६) सर्वांगयोगातील “अध्याय तीन” चा सारांश लिहा.

प्र.२. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)

- १) खालील शब्दांचे अर्थ लिहावे – तत्त्वदर्शी , मुमुक्षु
- २) अध्याय दोन चे नाव गुरुस्थापन योग आहे. या नावातून काय सांगायचे आहे? काय स्थापन केले आहे?
- ३) जल तत्त्वाच्या त्रिपुटीचे विवेचन करावे.
- ४) खालील शब्दांचे अर्थ सर्वांग योगाच्या आधारे सविस्तर लिहावे – अष्टधा प्रकृती , विश्वलीला

प्र.३. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)

- १) पिंडस्वरूप अधिष्ठान
- २) अक्षरब्रह्म
- ३) अनन्यता
- ४) त्रिपुटी

Translation in English

Sub: Sarvang Yog (BAYH23-505)

Instructions:

- 1) All Questions are Compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
- 4) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.

Q.1. Answer the following questions in detail. (Any Four) (40)

- 1) What was the initial preparedness of “mumukshu” before he met the “tatvadarshi”? What were the questions he asked?
- 2) What are the three “gun” ? How to prove that the “trigun” exist in the candy that is taken as the “adhishtaan” as per Sarvangayog ?
- 3) वो मिठास यही आत्मा है निराकार जानना
वस्तु के स्वाद मे भी वो भरी है प्रियरूप से
Explain the above stanza in detail
- 4) Explain the concept of “viraat” as per Sarvangayog
- 5) दीखेंगे इसमे भाव आठ भिन्न प्रकर के
ये रूपांतर पाते है चक्राकार सदैव ही॥
Elaborate the concept of “chakraakar gati” i.e the circular motion as per this stanza of Sarvangayog
- 6) Write the summary of adhyaay 3 of Sarvangayog

Q.2. Answer the following questions in short. (Any Two) (10)

- 1) Explain the meaning of the following words –
“tatvadarshi” , “mumukshu”
- 2) The name of chapter 2 is “Gurusthaapan yog” .What message is conveyed through this name? What is put/installed in this chapter?
- 3) Describe the trinity of “jal–tatva”.
- 4) Explain the meaning of the following words – “ashtadha prakriti” , “vishwa leela”

Q.3. Write short notes. (Any Two) (10)

- 1) “adhishtaan”.
- 2) “akshar brahma”
- 3) “ananyata” / oneness
- 4) the concept of “triputi” /trinity as per Sarvangayog
